

مجموعه قوانین و مقررات
بهداشت محیط و مواد غذایی

گردآوری:

گروه بهداشت محیط و مرفه‌ای استان فارس

سال ۱۳۸۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه قوانین و مقررات بهداشت محیط و مواد غذایی

گردآوری: گروه بهداشت محیط و حرفه‌ای استان فارس

□ حروفچینی: پدیده □ چاپ: پرواز □ تیراژ: ۵۰۰ جلد

□ چاپ اول: ۱۳۸۲ □ حق چاپ محفوظ

ناشر: مرکز بهداشت استان فارس

آدرس: شیراز - بلوار سیبویه - دروازه کازرون

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	راهنمای قوانین و مقررات ضروری
۷	آیین نامه بهداشت محیط
۱۹	قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی
	آیین نامه اجرایی ماده ۷ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و
۳۳	بهداشتی
	آیین نامه اجرایی ماده ۸ و ۹ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی،
۳۷	آرایشی و بهداشتی
	قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و
۴۱	بهداشتی
	آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی،
۴۹	آرایشی و بهداشتی
	فصل های سوم و چهارم قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و
۸۳	درمانی

عنوان

صفحه

- ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی و مواد ۵۴۳-۶۰۸ و ۶۰۹ ۹۷
- ماده ۱۹۴ قانون برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری
اسلامی ایران و آیین نامه اجرایی ۱۰۷
- آیین نامه اجرایی کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی ۱۲۱
- ماده ۵۵ از فصل ششم قانون شهرداری ۱۲۹
- قوانین مرده شویخانه و گورستان ۱۴۱
- وظایف شوراهای اسلامی ۱۵۱
- قانون سازمان دامپزشکی ۱۵۵
- آیین نامه اجرایی قانون حفظ نباتات ۱۵۷
- ضوابط فنی و بهداشتی مراکز جمع آوری شیر ۱۶۱
- ضوابط فنی مراکز پرورش دام ۱۶۳
- ضوابط فنی بهداشتی کشتارگاه دام و طیور ۱۶۶
- ضوابط فنی سردخانه مواد پروتئینی ۱۶۹
- بخشنامه ها و دستور عمل ها (بهداشت محیط) ۱۷۳

مقا

اهد

ما

هم

اس

کار

اس

یار

دکت

عزه

راهنمای قوانین و مقررات ضروری

ماده ۱ - مجازات‌های مربوط به تبدیل جنس، مخلوط کردن جنس، عدم رعایت استاندارد و فرمول، فروش جنس فاسد، استفاده از رنگ و اسانس غیر مجاز و...
 ماده ۲ - جرائم مربوط به آسیب‌های وارده در اثر عدم رعایت ماده ۱
 ماده ۳ - مجازات اعدام جهت متقلبین سازنده مواد خوراکی و مرگ افراد
 ماده ۴ - استفاده از سم در مواد خوراکی
 ماده ۵ - رقابت مکارانه در مواد غذایی
 ماده ۶ - مجازات بی‌احتیاطی و بی‌بلائی تهیه کنندگان مواد غذایی
 ماده ۷ - الزام دریافت پروانه از تاریخ صدور قانون مواد خوردهی آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی
 تبصره: مسئولین فنی کارخانه‌ها

۱ - قانون مواد خوردهی آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی

ماده ۸ - دریافت وجه صدور پروانه‌ها
 تبصره ۱ - کارگاه‌های مشمول ماده ۸
 تبصره ۲ - آزمایشگاه‌های ذبح‌صالح جهت آزمایش ماده ۸
 تبصره ۳ - فهرست کارخانجات
 ماده ۹ - مهلت دریافت پروانه
 ماده ۱۰ - رد درخواست صدور پروانه
 ماده ۱۱ - مشخصات برچسب مواد غذایی
 ماده ۱۲ - الزام وزارت در انتشار فهرست رنگ‌ها و نوع محصولات مجاز به استفاده
 ماده ۱۳ - مقررات بهداشتی
 ماده ۱۴ - تعیین تکلیف مواد فاسد و تاریخ گذشته
 ماده ۱۵ - افرادی که مجاز به خرید مواد مندرج در ماده ۱۴ هستند
 ماده ۱۶ - شرایط ترخیص کالا از گمرکات
 ماده ۱۷ - نوع جرائم مواد خوردهی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی
 ماده ۱۸ - مسئول اجرای قوانین فوق

ماده ۱ - موادی که شامل آیین‌نامه ماده ۷ هستند.
 ماده ۲ - پروانه تأسیس
 ماده ۳ - پروانه بهره‌برداری
 تبصره: مدارک مسئول فنی
 ماده ۴ - مسئول فنی واجد شرایط
 ماده ۵ - وظایف اداره کل نظارت بر مواد غذایی
 ماده ۶ - مهلت زمان جهت صدور پروانه
 ماده ۷ - تعداد بازدید در سال از کارخانجات
 ماده ۸ - وظایف مسئولین فنی
 ماده ۹ - واگذاری پروانه مسئولین فنی به غیر
 ماده ۱۰ - لزوم وجود آزمایشگاه
 ماده ۱۱ - جرائم تعلیق پروانه‌ها
 ماده ۱۲ - کمیته فنی مقررات بهداشتی
 ماده ۱۳ - وظایف اعضای کمیته فنی
 ماده ۱۴ - تشکیل کمیته‌های فرعی

ماده ۱ - نام مراکز مسئول ماده ۸ و ۹ قانون مواد خوردهی و آشامیدنی
 ماده ۲ - وظایف وزارت بهداشت در قبال ماده ۸ و ۹
 ماده ۳ - تمیز بین کارگاه و کارخانه
 ماده ۴ - نحوه هزینه درآمد حاصل از صدور پروانه‌ها

طبق آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۳ مواد خوردهی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی

آئین نامه بهداشت محیط

مصوبه مورخه: ۷۱/۴/۲۴

هیئت محترم وزیران

وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی

هیئت محترم وزیران در جلسه مورخه ۷۱/۴/۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۱۳۲۰ مورخه ۷۰/۲/۱۱ وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی در اجرای بند (۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی (مصوبه ۶۷/۳/۳ مجلس شورای اسلامی) آئین نامه بهداشت محیط را به شرح زیر تصویب نمود:

آئین نامه بهداشت محیط

ماده ۱ - تعاریف

الف - بهداشت محیط:

بهداشت محیط عبارتست از کنترل عواملی از محیط زندگی که به گونه‌ای روی سلامت جسمی - روانی و اجتماعی انسان تأثیر می‌گذارند.

ب - آب آشامیدنی:

آب آشامیدنی آب گوارایی است که عوامل فیزیکی - شیمیایی - و

بیولوژیکی آن در حد استانداردهای مصوب باشد و مصرف آن عارضه سوئی در کوتاه مدت یا دراز مدت در انسان ایجاد نکند.

ب - آلودگی آب آشامیدنی:

آلودگی آب آشامیدنی عبارتست از تغییر خواص فیزیکی - شیمیایی و بیولوژیکی آب به گونه‌ای که آن را برای مصرف انسان زیان آور سازد.

ت - کنترل بهداشتی:

منظور از کنترل بهداشتی، بازدید و بررسی وضعیت بهداشتی مراکز مشمول این آئین‌نامه به منظور اعمال ضوابط بهداشت محیطی می‌باشد.

ث - مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی:

مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی مراکزی هستند که با استفاده از پرتوهای یونساز زیر نظر مسئولین متخصص مربوطه به تشخیص یا درمان بیماری‌ها پرداخته و شامل مراکز رادیولوژی - رادیوتراپی و رادیوایزوتوپ می‌باشد.

ج - اماکن عمومی:

اماکن عمومی عبارتند از اماکن متبرکه و زیارتگاه‌ها، زائرسراها، هتل‌ها، متل‌ها، مسافرخانه‌ها، پانسیون‌ها، آسایشگاه‌های سالمندان، آرایشگاه‌ها، حمام‌ها، حمام‌های سونا، استخرهای شنا، سینماها، پارک‌ها، مراکز

تفریح‌های سالم، باشگاه‌های ورزشی، ترمینال‌های وسایل حمل و نقل عمومی و مسافرتی، توالت‌های عمومی، گورستان‌ها و مانند این موارد.

چ - مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی:

مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی عبارتند از کلیه کارخانه‌ها، کارگاه‌ها، سردخانه‌ها، اماکن و مغازه‌هایی که به گونه‌ای نسبت به تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی اقدام می‌نمایند.

ح - مراکز بهداشتی - درمانی:

مراکز بهداشتی درمانی عبارتند از بیمارستان‌ها، آسایشگاه‌ها، زایشگاه‌ها، مطب‌ها، درمانگاه‌ها، آزمایشگاه‌های تشخیص طبی، بخش‌های تزریقات و پانسمان، آسایشگاه‌های معلولین، طب هسته‌ای، فیزیوتراپی، رادیولوژی و مانند اینها.

خ - مراکز آموزشی و تربیتی:

مراکز آموزشی و تربیتی عبارتند از مدارس، آموزشگاه‌های تحصیلی، حوزه‌های علمیه، دانشکده‌ها، هنرستان‌ها، خوابگاه‌های مراکز آموزشی، پرورشگاه‌ها، مراکز تربیتی شبانه‌روزی، ندامتگاه‌ها و مهدهای کودک.

ماده ۲

هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود ممنوع می‌باشد وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از تشخیص هر مورد از مواردی که در حیطه وظایف وزارت می‌باشد رأساً اقدام قانونی معمول و در سایر موارد موضوع را به مراجع ذیربط جهت انجام اقدام‌های قانونی فوری اعلام نماید. متخلفان از مقررات بهداشت عمومی تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

ماده ۳

آلوده کردن آب آشامیدنی عمومی ممنوع است و با متخلفان مطابق مقررات رفتار خواهد شد. وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی به منظور حفظ سلامت و بهداشت مردم مکلف است کیفیت آب آشامیدنی عمومی از نقطه آبگیری تا مصرف را از نظر بهداشتی تحت نظارت مستمر قرار دهد.

تبصره ۱ - وظایف و اختیارات سازمان حفاظت محیط زیست در پیشگیری و جلوگیری از آلودگی منابع آب - موضوع ماده (۴۶) قانون توزیع عادلانه آب - و آئین‌نامه‌های اجرائی آن همچنان قابل اجراست.

تبصره ۲ - سازمان‌ها و مؤسسه‌های دولتی و خصوصی تأمین‌کننده آب آشامیدنی عمومی موظف به رعایت همه ضوابط و معیارهای بهداشتی اعلام شده توسط وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی بوده و باید همه اطلاعات لازم برای بررسی مورد یا موارد و تسهیلات بازدید از تأسیسات را

در اختیار وزارت قرار دهند.

تبصره ۳- وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی به منظور کنترل آب آشامیدنی عمومی در مراحل مختلف توزیع، آزمایشگاه‌های مراکز بهداشت استان - شهرستان و مراکز بهداشتی - درمانی را برای ارائه خدمت در این زمینه تجهیز می نماید.

ماده ۴

به منظور جلوگیری از روند رو به رشد آلودگی منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی اعم از چاه‌ها، رودخانه‌ها، قنات‌ها، چشمه‌ها، آب مصرفی شهر و روستا کمیته‌ای با نام کمیته حفاظت از منابع آب آشامیدنی زیر نظر استاندار با عضویت مدیران و رؤسای ادارات کل: ۱ - بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۲ - سازمان حفاظت محیط زیست ۳ - سازمان آب منطقه‌ای استان ۴ - جهاد سازندگی استان ۵ - برنامه و بودجه استان ۶ - شرکت آب و فاضلاب استان، تشکیل می شود تا موارد زیر را بررسی و اقدام نماید:

۱ - اتخاذ تصمیم راجع به خارج نمودن بعضی از منابع تأمین آب آشامیدنی از سرویس که بر اساس گزارش اداره کل بهداشت محیط آلوده شده‌اند (اعم از چاه‌ها، چشمه‌ها، قنات‌ها و...)

۲ - اتخاذ تدابیر لازم جهت حفاظت از منابع آب آشامیدنی موجود بر اساس دستورالعمل‌هایی که توسط دستگاه‌های ذیربط پیشنهاد می شود و به تصویب کمیته می رسد.

۳ - اتخاذ تدابیر لازم به منظور حفظ حریم مناطقی که در آینده برای

تأمین آب شهرها از طریق دستگاه‌های ذریبط پیشنهاد می‌شود.

۴- اتخاذ تصمیم در رابطه با بحران‌های ناشی از آلودگی منابع آب و چگونگی مقابله به آنها.

- تبصره - در ابتدا اداره کل بهداشت محیط موظف است نواقصی را که موجب آلودگی منابع آب می‌گردد به دستگاه ذریبط اعلام کند تا رأساً نسبت به رفع آن اقدام نماید. در صورتی که امکانات دستگاه‌ها برای رفع نواقص کفایت ننماید مراتب در کمیته یاد شده مطرح خواهد شد.

ماده ۵

وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی به منظور حفظ بهداشت عمومی مکلف است بررسی‌های لازم را در مورد تأثیرهای هوای استنشاقی و سایر مواد مؤثر بر انسان معمول دارد و نسبت به ارائه توصیه‌های ضروری به مراجع ذریبط اقدام نماید.

ماده ۶

مراکز کاربرد پرتوهای یونساز در پزشکی موظف به همکاری و ارائه آمار و اطلاعات و فراهم نمودن تسهیلات به منظور بررسی دزیمتری و بهسازی جهت انجام وظیفه کارشناسان وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی می‌باشند. با متخلفان برابر مقررات قانونی مربوطه (قانون تعزیرات) رفتار خواهد شد.